

BẢN TUYÊN NGÔN QUỐC TẾ NHÂN QUYỀN

Lời Mở Đầu

Xét rằng sự thừa nhận nhân phẩm tự nhiên và những quyền bình đẳng, bất khả chuyển nhượng của mọi thành viên trong đại gia đình nhân loại là nền tảng của tự do, công lý và hòa bình trên thế giới,

Xét rằng sự bạo ngược và khinh miệt nhân quyền đã dẫn đến những hành vi dã man làm thương tổn trầm trọng lương tri của nhân loại, và sự kiến tạo một thế giới nơi con người được hưởng quyền tự do ngôn luận, tự do tín ngưỡng, cùng quyền tự do thoát khỏi sự sợ hãi và cùng khổ, đã được tuyên cáo là khát vọng cao cả nhất của khối quốc dân,

Xét rằng điều yếu thiết là nhân quyền phải được bảo trì bởi luật trị, để con người không bị cưỡng bách phải chọn con đường cuối cùng là nổi dậy chống lại bạo chính và áp bức,

Xét rằng điều yếu thiết là phải thúc đẩy sự phát triển mối bang giao hữu nghị giữa các quốc gia,

Xét rằng quốc dân các nước thuộc Liên Hiệp Quốc, trong Hiến chương của mình, đã tái khẳng định niềm tin vào các quyền căn bản của con người, vào nhân phẩm và giá trị của nhân vị, vào quyền bình đẳng giữa nam và nữ, đồng thời quyết tâm thúc đẩy sự tiến bộ xã hội và nâng cao tiêu chuẩn lối sống trong một nền tự do rộng mở hơn,

Xét rằng các Quốc gia Thành viên đã cam kết cộng tác với Liên Hiệp Quốc để đạt được mục tiêu thúc đẩy sự tôn trọng phổ quát và sự tuân thủ nhân quyền cùng các quyền tự do căn bản,

Xét rằng một sự thấu hiểu chung về các quyền tự do này là điều tối quan trọng để hoàn thành trọn vẹn cam kết nói trên,

Nay, do đó,

Đại Hội Đồng

Tuyên cáo Bản Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền này như một chuẩn mực thành tựu chung cho mọi quốc dân và quốc gia, để mỗi cá nhân và mỗi cơ cấu xã hội, khi luôn khắc ghi bản Tuyên ngôn này trong tâm tưởng, sẽ nỗ lực thông qua giáo huấn và giáo dục nhằm thúc đẩy sự tôn trọng các quyền tự do này, và bằng những biện pháp tiệm tiến mang tính quốc gia cũng như quốc tế, bảo đảm sự thừa nhận và tuân thủ phổ quát, hiệu quả các quyền đó, áp dụng cho cả quốc dân của các Quốc gia Thành viên lẫn quốc dân thuộc các vùng lãnh thổ nằm dưới quyền tài phán của họ.

Điều 1

Mọi người sinh ra đều tự do và bình đẳng về nhân phẩm và quyền lợi. Mọi cá nhân đều được phú bẩm lý trí cùng lương tri, và phải đối xử với nhau trong tình huynh đệ.

Điều 2

Mọi người đều được hưởng tất cả các quyền và tự do được công bố trong bản Tuyên ngôn này, không phân biệt dưới bất kỳ hình thức nào, như chủng tộc, màu da, giới tính, ngôn ngữ, tôn giáo, chính kiến hay các tư tưởng dị biệt khác, nguồn gốc quốc gia hay xã hội, tài sản, dòng dõi hay bất kỳ tư cách nào khác.

Và lại, không một sự phân biệt nào được thiết lập dựa trên tư cách chính trị, tài phán hay quốc tế của quốc gia hoặc vùng lãnh thổ mà một cá nhân thuộc về, cho dù lãnh thổ đó độc lập, được ủy trị, chưa tự quản hay nằm dưới bất kỳ sự hạn chế nào về chủ quyền.

Điều 3

Mọi người đều có quyền sống, quyền tự do và quyền an ninh nhân vị.

Điều 4

Không ai bị bắt làm nô lệ hoặc chịu câu thúc; mọi hình thái nô lệ và mậu dịch nô lệ đều bị cấm chỉ tuyệt đối.

Điều 5

Không ai phải chịu nhục hình, hoặc những hình phạt và cách đối xử tàn ác, vô nhân đạo, hay hạ thấp nhân phẩm.

Điều 6

Mọi người đều có quyền được thừa nhận tư cách pháp nhân ở khắp mọi nơi trước pháp luật.

Điều 7

Mọi người đều bình đẳng trước pháp luật và có quyền được pháp luật bảo vệ một cách bình đẳng mà không có bất kỳ sự phân biệt nào. Mọi người đều có quyền được bảo vệ bình đẳng chống lại mọi hành vi phân biệt đối xử vi phạm bản Tuyên ngôn này, cũng như chống lại mọi hành vi kích động sự phân biệt đối xử đó.

Điều 8

Mọi người đều có quyền cầu tìm một phương thức cứu vãn hữu hiệu từ các tòa án quốc gia có thẩm quyền, đối với những hành vi xâm phạm các quyền căn bản được hiến pháp hoặc luật pháp ban cho.

Điều 9

Không ai bị bắt bớ, giam giữ hay lưu đày một cách độc đoán.

Điều 10

Mọi người đều có quyền bình đẳng trọn vẹn trong việc được xét xử công khai và công bằng bởi một tòa án độc lập và vô tư, nhằm phân định các quyền và nghĩa vụ của mình, hoặc để phán quyết về bất kỳ cáo buộc hình sự nào nhắm vào cá nhân đó.

Điều 11

1. Ai nấy khi bị cáo buộc về một tội hình sự đều có quyền được suy đoán là vô tội cho đến khi hành vi phạm pháp được chứng minh theo luật pháp trong một phiên tòa công khai, nơi đương sự được bảo đảm mọi quyền lợi cần thiết để tự bào chữa.
2. Không một ai bị kết tội hình sự vì bất kỳ hành vi hay sự bất tác vi nào không cấu thành một tội hình sự, chiếu theo luật pháp quốc gia hay quốc tế, vào thời điểm hành vi đó diễn ra. Bản án được áp dụng cũng không được nặng hơn hình phạt quy định vào thời điểm tội phạm được thực hiện.

Điều 12

Không một ai phải chịu sự can thiệp tùy tiện vào đời sống tư riêng, gia đình, gia cư hoặc thư tín, cũng như không bị xâm phạm đến danh dự và thanh danh. Ai nấy đều có quyền được pháp luật bảo vệ chống lại những can thiệp hay xâm phạm như trên.

Điều 13

1. Mọi người đều có quyền tự do đi lại và cư ngụ trong ranh giới của mỗi Quốc gia.
2. Mọi người đều có quyền rời khỏi bất kỳ quốc gia nào, kể cả quốc gia của chính mình, và có quyền trở về quê hương.

Điều 14

1. Mọi người đều có quyền tìm kiếm và thụ hưởng quyền tị nạn tại các quốc gia khác khi bị đàn áp hay ngược đãi.
2. Quyền này không được áp dụng trong trường hợp việc truy tố thực sự phát khởi từ những tội phạm phi chính trị, hoặc từ những hành vi đi ngược lại những mục đích và tôn chỉ của Liên Hiệp Quốc.

Điều 15

1. Mọi người đều có quyền sở hữu một quốc tịch.
2. Không một ai bị tước đoạt quốc tịch một cách tùy tiện, hoặc bị khước từ quyền thay đổi quốc tịch của mình.

Điều 16

1. Nam và nữ đến tuổi thành niên, không bị hạn chế bởi lý do chủng tộc, quốc tịch hay tôn giáo, đều có quyền kết hôn và lập gia đình. Họ được hưởng quyền lợi bình đẳng khi kết hôn, trong thời gian hôn nhân và khi giải thể hôn nhân.
2. Hôn nhân chỉ được xác lập dựa trên sự đồng thuận hoàn toàn tự do của cả hai bên phối ngẫu tương lai.
3. Gia đình là đơn vị tế bào tự nhiên và căn bản của xã hội, đáng được thụ hưởng sự bảo vệ của xã hội và Quốc gia.

Điều 17

1. Mọi người đều có quyền sở hữu tài sản tư riêng cũng như đồng sở hữu với những người khác.
2. Không một ai bị tước đoạt tài sản của mình một cách tùy tiện.

Điều 18

Mọi người đều có quyền tự do tư tưởng, tự do tâm thức và tự do tôn giáo; quyền này bao gồm tự do thay đổi tôn giáo hoặc tín ngưỡng, cũng như tự do biểu đạt tôn giáo hoặc tín ngưỡng của mình qua giáo huấn, thực hành, thờ phượng và cử hành lễ nghi, dù là đơn độc hay trong cộng đồng với những người khác, công khai hoặc tư riêng.

Điều 19

Mọi người đều có quyền tự do ngôn luận và biểu đạt ý kiến; quyền này bao gồm tự do bảo giữ quan điểm mà không bị can thiệp, cũng như quyền tìm kiếm, tiếp nhận và phổ biến thông tin cùng tư tưởng thông qua bất kỳ phương tiện truyền thông nào và không bị giới hạn bởi biên thù.

Điều 20

1. Mọi người đều có quyền tự do hội họp và lập hội một cách ôn hòa.
2. Không một ai có thể bị cưỡng bách phải gia nhập vào một hiệp hội.

Điều 21

1. Mọi người đều có quyền tham gia vào guồng máy chính quyền của quốc gia mình, một cách trực tiếp hoặc thông qua các đại diện được lựa chọn một cách tự do.
2. Mọi người đều có quyền bình đẳng trong việc thụ hưởng các chức vụ công quyền tại quốc gia mình.
3. Ý chí của quốc dân phải là nền tảng của thẩm quyền chính quyền; ý chí này phải được biểu đạt qua các cuộc tuyển cử định kỳ và thực chất, được tổ chức theo phương thức phổ thông đầu phiếu bình đẳng, bằng cách bỏ phiếu kín hoặc theo các thủ tục bỏ phiếu tự do tương đương.

Điều 22

Mỗi người, với tư cách là một thành viên của xã hội, đều có quyền hưởng an sinh xã hội và có quyền được đòi hỏi sự thực hiện các quyền lợi kinh tế, xã hội và văn hóa yếu thiết cho nhân phẩm và sự tự do phát triển nhân vị của mình, thông qua nỗ lực quốc gia và hợp tác quốc tế, phù hợp với hệ thống tổ chức và tài nguyên của mỗi Quốc gia.

Điều 23

1. Mỗi người đều có quyền làm việc, quyền tự do lựa chọn nghề nghiệp, quyền được hưởng những điều kiện làm việc công chính, thuận lợi và được bảo vệ chống lại nạn thất nghiệp.
2. Mỗi người, không có bất kỳ sự phân biệt đối xử nào, đều có quyền được hưởng tiền lương ngang nhau cho công việc có giá trị ngang nhau.
3. Mỗi người lao động đều có quyền được hưởng một sự thù lao công chính và thuận lợi, bảo đảm cho bản thân và gia đình một đời sống xứng đáng với nhân phẩm, và nếu cần thiết, sẽ được bổ túc bằng các biện pháp bảo trợ xã hội khác.
4. Mỗi người đều có quyền thành lập và tham gia các nghiệp đoàn để bảo vệ quyền lợi của mình.

Điều 24

Mỗi người đều có quyền nghỉ ngơi và giải trí, kể cả sự hạn chế hợp lý giờ làm việc và những ngày nghỉ định kỳ được hưởng lương.

Điều 25

1. Mỗi người đều có quyền được hưởng một mức sống kèch sù, đủ để bảo đảm sức khỏe và sự an lạc cho bản thân cùng gia đình, kể cả thực phẩm, y phục, gia cư, sự chăm sóc y tế cùng các dịch vụ xã hội cần thiết, cũng như có quyền được bảo đảm an sinh trong trường hợp thất nghiệp, đau ốm, tàn tật, góa bụa, già yếu hoặc thiếu thốn phương tiện sinh nhai do những hoàn cảnh bất khả kháng ngoài tầm kiểm soát của đương sự.
2. Sản phụ và nhi đồng có quyền được thụ hưởng sự chăm sóc và trợ giúp đặc biệt. Mọi trẻ em, dù sinh ra trong hay ngoài vòng giáo dục, đều được hưởng sự bảo trợ xã hội ngang nhau.

Điều 26

1. Mỗi người đều có quyền được giáo dục. Giáo dục phải được miễn phí, ít nhất là ở các bậc tiểu học và cơ bản. Giáo dục tiểu học mang tính chất cưỡng bách. Kỹ nghệ học và giáo dục chuyên nghiệp phải được phổ biến rộng rãi, và giáo dục đại học phải được mở rộng bình đẳng cho tất cả mọi người dựa trên năng lực và đức độ.
2. Giáo dục phải hướng tới sự phát triển toàn diện nhân vị và củng cố sự tôn trọng nhân quyền cùng các quyền tự do căn bản. Giáo dục phải thúc đẩy sự thông cảm, bao dung và tình hữu nghị giữa tất cả các dân tộc, các nhóm chủng tộc hoặc tôn giáo, đồng thời đẩy mạnh các hoạt động của Liên Hiệp Quốc vì mục đích duy trì hòa bình.
3. Cha mẹ có quyền ưu tiên lựa chọn phương pháp giáo dục sẽ áp dụng cho con cái của mình.

Điều 27

1. Mỗi người đều có quyền tự do tham gia vào đời sống văn hóa của cộng đồng, thụ hưởng các bộ môn nghệ thuật và chia sẻ các tiến bộ khoa học cùng những lợi ích phát sinh từ đó.
2. Mỗi người đều có quyền được bảo vệ các quyền lợi tinh thần và vật chất phát sinh từ bất kỳ công trình khoa học, văn chương hoặc nghệ thuật nào mà đương sự là tác giả.

Điều 28

Mỗi người đều có quyền được thụ hưởng một trật tự xã hội và quốc tế, nơi mà các quyền và tự do nêu trong bản Tuyên Ngôn này có thể được thực hiện trọn vẹn.

Điều 29

1. Mỗi người đều có những bổn phận đối với cộng đồng, nơi duy nhất mà nhân vị của đương sự có thể phát triển một cách tự do và toàn diện.
2. Trong khi hành sử các quyền và tự do của mình, mỗi người chỉ phải chịu những hạn chế do luật pháp quy định, nhằm mục đích duy nhất là bảo đảm sự thừa nhận và tôn trọng xứng đáng đối với các quyền và tự do của người khác, cũng như đáp ứng những đòi hỏi công chính về đạo đức, trật tự công cộng và sự an lạc chung trong một xã hội dân chủ.
3. Trong bất kỳ trường hợp nào, các quyền và tự do này không được hành sử trái với những mục đích và tôn chỉ của Liên Hiệp Quốc.

Điều 30

Không một điều khoản nào trong bản Tuyên Ngôn này có thể được diễn dịch để hàm ý ban cho bất kỳ Quốc gia, hội nhóm hoặc cá nhân nào quyền được tham gia vào bất kỳ hoạt động nào, hoặc thực hiện bất kỳ hành vi nào nhằm mục đích hủy hoại các quyền và tự do được ghi nhận tại đây.